

CERCADOR

BUSCAR »

AVANÇAT »

» ACTUALITAT

» HISTÒRIA

» HERETAGE TOURS

» MÚSICA

» DART

» DISSENY I ARQUITECTURA

» MUSEUS

» LETRES I BIBLIOTEQUES

» FESTES

» TRADICIONS

» TEORIA I REFLEXIÓ

SERVEIS

» RUTES CULTURALS

» ENLLAÇOS RECOMANATS

» BARRIO

» CARTELLERA DE CINEMA

» CARTELLERA DE TEATRE

» CULTURA AMB NENS

» SUBSCRIURE'S AL BUTLLETÍ

« 1 / 2 »

Jordi Salat i una imatge de les Quatre Columnes

Enllaços

A LA XARXA

» Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya
Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals pels Drets i les Llibertats Nacionals dels Països Catalans

ÚLTIMES ENTREVISTES

28.09.2004

"La llengua diu molt d'un poble"

16.07.2004

"La globalització no afavoreix el treball: sempre hi haurà qui treballi per menys"

19.02.2004

"Un país normal se'n fot d'ell mateix i l'endemà no passa res"

Actualitat

Actualitat » Teoria i reflexió » Entrevista

Entrevista amb Jordi Salat, autor de *Les Quatre Columnes Catalanes*

"Primo de Rivera enderrocà les Quatre Columnes pel seu simbolisme català"

Cristina Ortuño

Parlar de *Les Quatre Columnes Catalanes* és parlar d'una de les obres més desconegudes de l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch (1867-1956) i alhora d'un símbol nacional i cultural català que Primo de Rivera va enderrocar l'any 1929 precisament per la seva càrrega simbòlica. Aquestes columnes, de 20 metres d'alçada i situades a la muntanya de Montjuïc, no han estat mai recuperades. Jordi Salat, director de l'Àrea de Patrimoni Cultural de la Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya (FEHC), explica la seva història al llibre *Les Quatre Columnes Catalanes* (Llibres de l'Índex).

De qui va ser la iniciativa d'aixecar les Quatre Columnes de Puig i Cadafalch l'any 1919?

Les empreses catalanes del sector de l'energia elèctrica van voler organitzar una Exposició Universal a Barcelona per a projectar la ciutat com a capital catalana, europea i mediterrània. Quan es va decidir fer el recinte de l'exposició a la muntanya de Montjuïc, Puig i Cadafalch va guanyar el concurs amb un conjunt arquitectònic hel·lenista en el que hi figuraven les quatre columnes de capitells jònics.

Dins de quina tradició s'emmarca Puig i Cadafalch que el va impulsar a aixecar les Quatre Columnes?

Era una tradició cultural que congeniava amb la cultura cristiana més mediterrània, per dir-ho d'alguna manera, la cultura hel·lènica, en concret la jònica, amb Homer i amb Virgili. I lligava també l'europea, que valorava i respectava la cultura "vernacle" o natural de cada lloc.

Puig i Cadafalch va estar involucrat en els Jocs Florals, com també Jacint Verdaguer i Francesc Pujols. Quina influència van tenir en ell aquests certàmens?

Puig i Cadafalch considerava que la cultura de l'Edat Mitjana havia tingut una gran influència en el pensament català i a política del que ell en dia "el temps en què Catalunya va ser independent". Els Jocs Florals els van instituir originalment uns trobadors a Occitània, davant la imatge de la verge negra de Tolosa de Llenguadoc, Nostra Dona la Daurada. La Renaixença volia interpretar aquells símbols amb sentit actual i criteri modern.

"L'arquitectura ha de donar testimoni de l'ànima d'un poble", diu Puig i Cadafalch. Quina és aquesta ànima?

És aquell conjunt de voluntats, sentiments i pensaments que configuren una identitat que participa activament com a part d'un Esperit Universal que es manifesta en funció d'un determinat territori i que s'expressa, no en llengua materna, sinó en llengua vernacle o pròpia i natural d'aquest territori.

Es volia reflectir aquesta ànima en la urbanització de Montjuïc projectada per l'Exposició Universal de 1929?

La voluntat la podem trobar en la frase de Puig i Cadafalch: "Som una veu del concert de pobles que ressusciten, com si hi hagués un sentit divinal senyalant l'hora de tornar a viure sobre la Terra les antigues nacionalitats, pàtries naturals que havien format els segles abans que l'artificialisme unitarista hagués creat les nacions modernes". La frase ens parla del sentit identitari universalista, el de la confederació que suma i conjunta, i no de l'imperialisme que sotmet, anorrea, ignora, expolia i oprimeix.

Què representaven aquestes Quatre Columnes?

Crec que representaven la Tetraktis i també que es pot relacionar amb el Tetragramma, del grec *tetra* que vol dir *quatre*. El Tetragramma està format per les quatre lletres del nom YHVH. Aquest nom, que segons els cabalistes no es pot pronunciar perquè és el nom de Déu, es representava gràficament com quatre pals vermells sobre fons daurat. Jo crec que aquest és l'origen de la bandera catalana.

"Déu es representava gràficament com quatre pals vermells sobre fons daurat, jo crec que aquest és l'origen de la

bandera catalana"

El pla d'urbanització inicial de Montjuïc es va executar com l'arquitecte el tenia plantejat?

No. A partir de l'any 1923, amb la Dictadura de Primo de Rivera, es van alterar de forma que es va perdre el sentit original.

Per què les enderroca Primo de Rivera?

Perquè eren un símbol català i no volia que els milers de visitants que havien de venir a l'Exposició Universal de Barcelona veiessin cap referència a Catalunya i a la seva identitat cultural i nacional.

Com va començar la campanya de restitució de les Quatre Columnes?

L'any 2002, una colla d'associacions agrupades al voltant de la Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals pels Drets i les Llibertats Nacionals dels Països Catalans volien convocar un concurs d'idees per a fer un monument homenatge als patriotes catalans de tots els temps. Una de les persones que va assistir a la reunió per a planificar-ho els va ensenyar una fotografia de les Quatre Columnes que jo li havia enviat els van impactar tant que van decidir no fer cap concurs perquè la restitució d'aquestes columnes eren ideals pel monument que volien fer.

Però vostè vol anar més enllà de la restitució.

Sí, vull redescobrir el significat del seu simbolisme. Puig i Cadafalch va fer les Quatre Columnes fer perquè volia donar-los un sentit simbòlic. Primo de Rivera les va fer enderrocar pel seu simbolisme català.

En quin moment del procés ens trobem?

El 9 de novembre de 2005, tots els grups polítics del Parlament de Catalunya va aprovar una proposició no de llei sol·licitant la seva restitució. Hem rebut adhesions de personalitats com Antoni Tàpies, Jordi Pujol, Josep Lluís Carod-Rovira, la Fundació Ernest Lluch, o Joan Manuel Serrat. Ara s'està preparant tota la documentació per a presentar-la a l'Ajuntament de Barcelona.

I quina és la posició de l'Ajuntament, propietari dels terrenys?

Tot em fa pensar que aprovaran la seva restitució i que ho faran de manera entusiasta i apremiant amb l'objectiu de poder-les inaugurar l'any 2007, quan se celebraran els 50 anys de la mort de Puig i Cadafalch.

30.11.2005

